

Bir Hayalin Gerçeğe Dönüşme Hikâyesi

Her çocuk aslında doğuştan bir bilim insanıdır; yaşadığı çevreye büyük bir merak ve keşfetme arzusuyla bakar. İlk adımlar, ilk sözcükler, ilk sorular evreni anlamaya çalışan bu kâşifin ilk serüvenidir.

Bir çocuğun gözlerinden baktığınızda, evrenin ne kadar muhteşem ve bilinmezlerle dolu olduğunu anlarsınız. Hepimiz bir zamanlar Dünya'ya aynı gözlerle baktık. Yıldızların ne kadar uzak, okyanusların ne kadar derin olduğunu ve uzak dünyalarda bizim gibi canlılar olup olmadığını düşündük. Büyüyünce kimimiz soru sormayı bıraktı, kimimiz ise içindeki meraklı çocuğu hiç kaybetmedi.

Böyle çocuksu meraklarla dolu olduğum bir zaman tanıştım *Bilim ve Teknik*'le. Önce okuyamadığım, sadece resimlerine saatlerce baktığım bir dergiydi. Ablalarımın okuldan gelirken alacağı dergiyi her ay heyecanla beklerdim. Bugün gibi hatırlıyorum yeni basılmış *Bilim ve Teknik*'in kokusunu. Benim için bilginin ve merak ettiğim her şeyin kokusuydu o. Okumayı öğrendikten sonra en çok evren ve uzay bölümlerinde kaybettim kendimi. Gökyüzü, gezegenler, yıldızlar, gökadalalar ve uçsuz bucaksız evren bir çocuğun hayal dünyasına sığıyordu.

Normal olarak çocukluğumuza dair çok az şey hatırlarız. Hatırlayabildiklerimiz hafızalarımızda iz bırakan önemli olaylardır. Belki de astronomiyi benim hayatımda bu denli önemli yapan Halley KuyrukluYıldızı'nın 1986'daki geçişiydi. Eminim o dönem herkes

Halley KuyrukluYıldızı'nın Nisan 1986'da Kuiper Gözlemevi'nden alınmış fotoğrafı

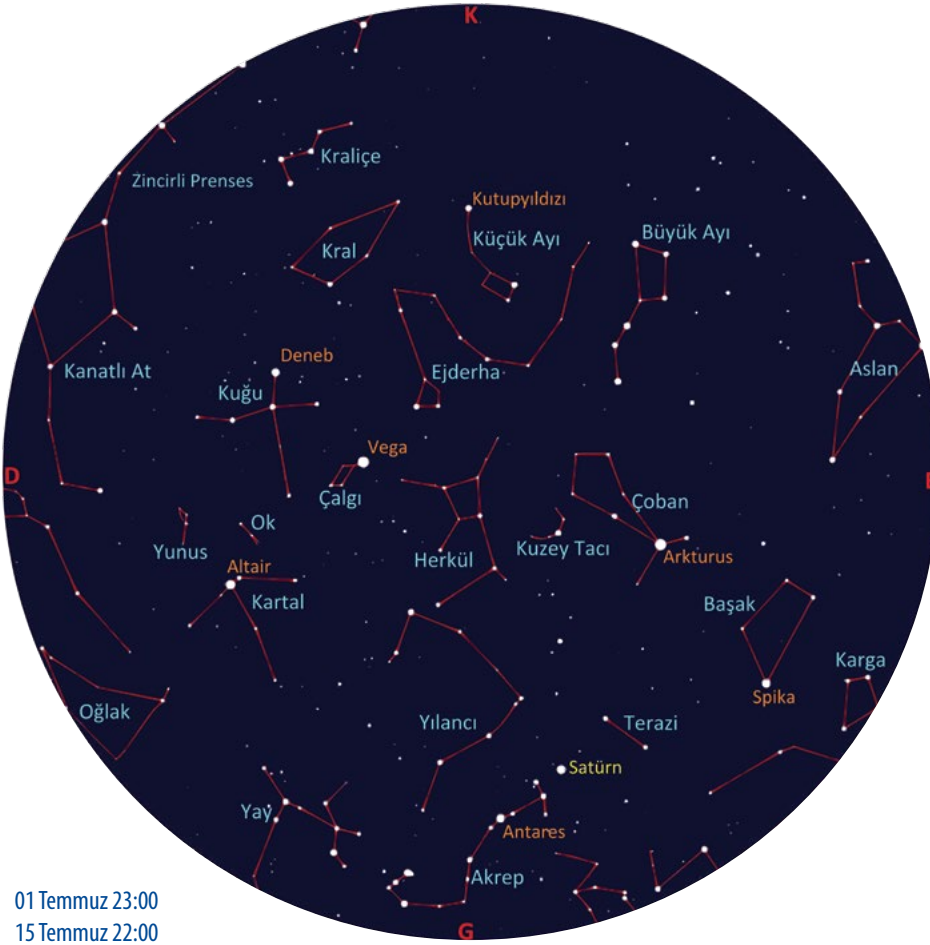

bu geçişten etkilenecek bir kere de olsa gözlerini gökyüzüne çevirip bakmıştır. Artan merakımı gözlemlerle süslemek isteyen babamın, haritacılık mesleği gereği kullandığı teodoliti eve getirdiğini ve bize Ay gözlemi yaptırdığını hatırlıyorum. Topografik ölçüm için kullanılan bu optik alet, benim için bir teleskop olmuştu. *Bilim ve Teknik* Dergisi'nde okuduğum makalelerle kendim için en uygun teleskobu seçmeye dek gözlemler için hep o eski teodoliti kullandım.

Yeni teleskobumla yapabildiğim gözlemler arasında Andromeda Gökadası en önemli yere sahipti. Teleskobumu gökyüzünde takımyıldızlar arasında, ezberlediğim yöne doğru çevirip dakikalarca silik bir buluttan daha net görünmeyen bu gökcismine bakardım. Gökadamız Samanyolu'ndan bile büyük bir cisme baktığımı düşünerek büyülenirdim. 2 milyon ışık yılından daha uzak bir mesafeden gelen ışınların buğulu, puslu görüntüsü halen en yüksek çözünürlükteki Andromeda fotoğraflarından daha çok mutlu eder beni.

Çocukluğum, gençliğim boyunca uzay bilimlerine olan ilgimi besleyen, tüm gözlerimden yanımdan ayırmadığım kılavuzum *Bilim*

ve *Teknik* Dergisi'ne teşekkür ederim. Bilimi, astronomiyi ve gökyüzünü öğrendiğim, her ay merakla beklediğim *Bilim ve Teknik*'te şimdi Gökyüzü köşesini yazıyor olmak, her zaman okuduğum yazıların kalemi olmak benim için tarifini yapamadığım bir mutluluk. Bu hayalin gerçeğe dönüşme hikâyesinde emeği olan herkese teşekkür etmek isterim. Bilimsel merakımı hep teşvik eden aileme, hep yanımda olan ve beni destekleyen Çişel Kemahlı'ya, üyesi olmaktan gurur duyduğum ODTÜ Amatör Astronomi Topluluğu'na, bilim ve toplum etkinliklerinde astronomiyi geleceğin genç bilim insanlarına tanıtmaya fırsatı veren, *Bilim ve Teknik* ekibiyle tanışmama ve dergiye katkıda bulunmama vesile olan İlay Çelik'e, bir önceki sayının sunuş yazısında bana hoşgeldin diyen ve bir hayalin gerçeğe dönüşmesindeki payını unutmayacağım yayın yönetmenimiz Murat Yıldırım'a, genel yayın yönetmeni Duran Akça'ya ve Gökyüzü bayrağını bana güvenerek emanet eden Alp Akoğlu'na teşekkür ederim. *Bilim ve Teknik* ile büyüyen bir neslin temsilcisi olarak hep ilgi ve merakla okuduğum bu dergiye artık emek veriyor olmak en büyük mutluluğumdur.

01 Temmuz 23:00
15 Temmuz 22:00
31 Temmuz 21:00

1 Temmuz

Venüs ve Jüpiter birbirine çok yakın görünümde ($< 0,5^\circ$)

5 Temmuz

Ay yerberi konumunda (367,094 km)

6 Temmuz

Dünya Güneş'e en uzak konumda (152 milyon km)

11 Temmuz

Mars yeröte konumunda

14 Temmuz

New Horizons (Yeni Ufuklar) uzay aracı Plüton cüce gezegenine en yakın noktasında (Türkiye saati ile 14:49)

16 Temmuz

Merkür günberi noktasında

18 Temmuz

Ay, Venüs, Jüpiter ve Regulus yakın görünümde

21 Temmuz

Ay yeröte konumunda (404,836 km)

23 Temmuz

Merkür üstkavuşma noktasında

26 Temmuz

Ay ve Satürn yakın görünümde ($\sim 5^\circ$)

28-29 Temmuz

Delta Aquarid (Delta Kova)

Göktaşı Yağmuru (~ 20 sayı/saat)

Temmuz'da Gezegenler ve Ay

Merkür: Yavaş yavaş ufuk yüksekliği azalan ve Güneş'e yakın konuma gelen gezegen, ay başında iyi gözlem koşullarında gün doğmadan hemen önce kısa bir süre için görülebilir de ayın ilk haftasından sonra gözlenmesi mümkün olmayacak.

Venüs: Ay'ın ilk günü Jüpiter ile neredeyse ona değecek kadar yakın görünümde olacak gezegenin gözlem süresi giderek kısalıyor. Gezegeni 18 Temmuz'da batı ufkunda ince bir hilal şeklindeki Ay, Jüpiter ve Aslan Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı olan Regulus ile yakın görünümde bulabilirsiniz.

Mars: Mars giderek Güneş'ten daha uzak bir konuma gelse de Temmuz ayını onu görmeden geçireceğiz. Ayın sonundan itibaren gün doğumundan hemen önce doğacak fakat daha iyi gözlem koşullarının oluşması için Ağustos ayını beklemek gerekecek.

Jüpiter: Venüs ile birlikte gözlem süresi kısalan bir diğer gezegen Jüpiter. Ayın başlarında batı ufkunda iki saat kadar gözlenebilen

gezegeni ay sonunda gün batımından hemen sonra ufka iyice yaklaşmış olarak görebilirsiniz.

Satürn: Temmuz ayında gözlem süresi en uzun gezegen Satürn olacak. Gün batımıyla birlikte Güney yönünde Terazi ve Akrep Takımyıldızı'nın arasında bulabileceğiniz ge-

zegen, ayın başlarında gece yarısından iki saat sonraya kadar görülebilirken, ay sonunda gece yarısıyla birlikte batacak.

Ay: 2 Temmuz'da dolunay, 8 Temmuz'da sondördün, 16 Temmuz'da yeniay, 24 Temmuz'da ilkdördün ve 31 Temmuz'da dolunay evresinde olacak.